No. 154. 1840.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 24 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

☞ Uithoofde van het *Kersfeest*, zal het Dagblad van aanstaande *Zaturdag* niet verschijnen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 December.

Het in staat van versterking brengen der Hoofdstad is voorloopig gestaakt. Sommigen meenen, wegens de koude, anderen gelooven, dat men eerst het gevoelen der Kamer over dit groot en kostbaar werk inwacht.

— De Generaal Espartero blijft steeds ernstig ongesteld, en houdt zijne kamer.

— Ter gelegenheid van het den 15. dezer gevierde Lijkfeest des Keizers heeft de Maarschalk Moncei, Napoleons oude vriend, zich in een zetelstoel naar het hooge koor der Invaliden-kerk laten heenrollen, en zich vervolgens door twee luitenant-generaals tegen de trappen van het koor doen opgeleiden. Met groote bekommering had hij den somberen feestdag te gemoet gezien, en de Geneesheeren der Invaliden telkens geraadpleegd, of hij het leven wel tot dien dag rekken zou. — Aandoenlijk was het, den grijsaard het lijk met wijwater te zien besprenken, waarna men hem kalm hoorde zeggen: Nu kan ik sterven.

— Napoleons Lijkwagen woog 20,000 kilogrammen, en heeft 55 duizend franken gekost; de lijkkisten wogen te zamen 900 kilogrammen.

— De *Normandie*, die het Lijk naar Parijs heeft overgebragt, is dezer dagen weêr in gereedheid gebragt, om naar Rouaan terug te keeren, vanwaar zij de 400 zeelieden vervoeren zal naar Havre, waar de Rijksstoomboot de *Veloce* hen zal overnemen.

— De grootste schaakspeler van Europa, de Heer Mahé de Labourdonnais is te Londen overleden, waar hij zich tot een kampstrijd met beroemde Engelsche spelers heen begeven had. Hij was slechts 47 jaren oud, en stierf aan de waterzucht, waarvan hij verscheiden malen afgetapt is worden.

— De Conducteur van een Omnibus is in de verleden week te Parijs in zijne kamer verhangen gevonden, met een papier in den zak, waaruit bleek, dat hij, lid van een geheim genootschap zijnde, bij het lot gehouden was, om *den Koning* te vermoorden, doch zich daartoe niet in staat achtende, eerder besloten had, zichzelven van kant te helpen; de Policie doet een naauwkeurig onderzoek naar het beloop dezer zaak.

— In Engeland worden de meeste Koningmoorders of toeleggers op het leven der Vorsten voor gek gehouden, gelijk nu weêr het geval is met eene welgekleede dame, die in het Paleis-Buckingham binnen wilde dringen, doch, door de wacht geweerd wordende, dadelijk een degen te voorschijn haalde, waarmeê zij gewapend was, en die haar nu tegelijk met hare persoonlijke vrijheid door de bevoegde autoriteit is afgenomen. Zij zit thans reeds in een gekkenhuis.

— De Dame, waarvan wij zoo even melding maakten, heet de Gravin Resteritz, eene Duitsche princes van geboorte, gescheiden sinds lange van haren echtgenoot een Oostenrijksch kolonel. Zij beweerde, eenige zaken met Prins Albert, dien zij in Duitschland gekend had, uitstaande te hebben. Zij heeft zich nog wel zoo goed met den degen geweerd, dat er de punt afgeraakt is, en het lemmer geheel gebogen was, alvorens zij het wapen heeft willen afleggen.

— Een brief uit Frankfort van den 11. meldt, dat eene Divisie Oostenrijkers zich te Rastad zal vestigen, zamengesteld uit een regiment kavalerie en twee regimenten infanterie met een bataljon tirailleurs. Naar Ulm worden 12,000 Oostenrijkers heengezonden. De bezetting van Maintz, die thans 12 duizend man sterk is, zal nog worden vermeerderd. Behalve een aantal Pruissische en Oostenrijksche troepen, zal ook nog een Saksisch regiment in deze Bondsvesting garnizoen komen houden. Te Aken zullen 20 duizend Pruisen zamentrekken. Het 8. Legerkorps zal zich langs de Fransche grenzen neêrslaan.

— Een brief uit Milaan van den 12 dezer berigt, dat de Markgraaf de Chateaubriand 's avonds aldaar uit Rome was aangekomen

— De groote Adres-almanak van Rome, die sedert eenige jaren niet meer verschenen was, is dezer dagen wederom in het licht gekomen.

NEDERLANDEN.

Z. M. heeft het door den waarnemenden gouverneur-generaal van Ned. Indie, aan den Luit.-kolonel Scharten, van het O. I. leger toegestane verlof voor den tijd van een jaar, onder genot van volle traktement en vrijen heen- en wedertogt, zulks ter beleiding van Mevr. de Douairière de Eerens, *niet* bekrachtigd en Z. Exc. den minister van marine en kolonien bepaaldelijk gelast, dien hoofdofficier onverwijld naar Java terug te doen keeren en alzoo het verlof niet in te willigen.

— Het dezer dagen in het licht verschenen geschrift: *Iets over de finantiele aangelegenheden van het rijk*, trekt bij voortduring de algemeene aandacht. Het gerucht wil, dat bij de beraadslagingen over de ontwerpen der begrootings-wetten, welke morgen bij de Tweede Kamer een aanvang zullen nemen, en die, naar het zich laat aanzien, zeer belangrijk zullen zijn, eenige leden voornemens zijn, den minister van marine en kolonien eenige inlichtingen, nopens de in dat geschrift vervatte opgeven, te vragen.

In die verwachting heeft Z. Exc. de gemelde ministers, benevens de hoofd-ambtenaren aan dat departement, zich, in de laatste dagen, ijverig bezig gehouden met het bijeenzamelen van de noodige stukken en bouwstoffen, om de berekeningen, in dat geschrift vervat, te wederleggen.

HET GEVOELEN VAN
Mr. Groen van Prinsterer,
over Vrijheid van Onderwijs.

Van al de Leden der door Zijne Majesteit benoemde Commissie in zake van herziening der bestaande instellingen van 't Lager Onderwijs hier te lande, is er niet een, die daarover in druk zijn gevoelen heeft te kennen gegeven, dan alleen de Heer Mr. *Groen van Prinsterer*, en het is ons van het hoogste gewigt toegeschenen, 's mans gevoelen over dat punt, als in de daad hoogst-belangrijk, onzen Lezers te doen kennen. *)

Laat ons nu, ten laatste, nog letten op de Vrijheid van Onderwijs, die niet anders dan de Godsdienstvrijheid ten aanzien der kinderen is.

Ik kan ook dit onderwerp slechts even aanroeren, ofschoon het, welligt meer dan eenig ander, eene aandachtige beschouwing verdient

De vereeniging der Gezindheden op de scholen is noodlottig. Zij brengt, in den geest des wetgevers, ter zijdestelling van hetgeen in het Evangelie de hoofdzaak is, meê. Ook hier weder is het niet op de Regering, dat de verantwoordelijkheid rust. Of was het vreemd dat deze inrigting in 1814 door den Koning werd bevestigd? De organisatie van het Onderwijs werd als een nationaal pronkstuk beschouwd. De Geestelijkheid had niet slechts gezwegen, maar zij had de wet van 1806 toegejuicht. De algemeene onverschilligheid vond er het afdruksel, den weêrklank van haar eigen gemoedsstemming in. Wat meer is, ook in lateren tijd heeft de publieke meening op de instandhouding dezer noodlottige verordeningen met nadruk en geestdrift aangedrongen. Holland meende door de invoering van dit stelsel een wezenlijke weldaad aan Belgie te bewijzen, en zelfs in 1829 is het vooral de vrees, dat er iets in die wet zou veranderd worden welke het ingeslapen Holland met schrik wakker heeft gemaakt. Eerst onlangs heeft de opinie eene merkbare verandering ondergaan. In dit opzigt hebben wij van België geleerd. De quaestie is meer toegelicht geworden; en de ter zijdestelling van hetgeen elke Gezindheid voor haar eigenaardige belijdenis houdt, de voordragt eener leer, die met de leer der Hervormden zoowel als der R. Catholijken onvereenigbaar is, de aanprijzing eener zedekunde, welke niet op Evangelische grondslagen rust, schijnt weldra ondragelijk te zullen zijn voor elke Gezindheid.

Ik weet, dat deze anti-Christelijke strekking der wet door de schranderheid en den vromen zin van menigen braven Onderwijzer, zoo niet weggenomen, toch aanmerkelijk kan verzacht worden, maar ik weet ook, dat men hiervoor blootgesteld is aan de bestraffing van School-Opziener of School-Commissie; dat het eene aanmatiging is, aandruischende tegen de bedoeling der wet, en die reeds hierom moeijelijk ongestraft zou kunnen blijven, dewijl men, door het oog er voor te luiken, stilzwijgend de veroordeeling van het algemeen beginsel uitspreken, en het incenstorten der algemeene inrigting bevorderen zou.

*) Ontleend uit zijne: *Bijdrage tot herziening der Grondwet in Nederlandschen zin.* — *Leijden*, bij S. en J. Luchtmans; 1840. Een zeer berucht werkje, dot dat, in weêrwil van vele hatelijke en ongerijmde stellingen, nogthans van regte zaakkennis en innige hoogachting voor het Christendom getuigt.

En waarom is het, dat velen, zelfs onder hen, die het stelsel op zich-zelf niet prijsselijk achten, evenwel meenen er aan vast te moeten houden? Sommigen om de uitnemendheid der leermethoden, en de vergelijking met hetgeen in het midden der achttiende Eeuw bestond. Doch, zonder op de omstandigheid te willen drukken, dat de verbeteringen in het Onderwijs reeds toen, en welligt vroeger, zijn begonnen, verzoeken wij, eens vooral, in het oog te willen houden, dat wij evenmin barbaren als onchristenen zijn, en dat we, al is het dat wij de invoering ook van het ééne noodige wenschen, desniettemin op het behoud van elke verbetering prijs blijven stellen. Anderen hebben met gemengde scholen veel op, dewijl zij meenen aldus een zijdelingschen invloed op de R. Catholijke kinderen te hebben. Maar, is de eerste voorwaarde van dien invloed ter zijdestelling van de H. Schrift, dan brengt men aldus het wezenlijke belang der Protestantsche kinderen aan het vermeend belang der R. Catholijken ten offer; zelfs een bijgeloovig onderwijs, waar Christus aangebeden wordt, is boven een onderwijs te verkiezen, waar Hij, in Zijne natuur en waardigheid, wordt verloochend; en ik mag er bijvoegen, dat men de zaak van het Evangelie door halve en onopregte maatregelen benadeelt en onteert, en dat ik, in geenerlei opzigt, zegen op slinksche streken, van welken aard ook, verwacht.

Is het onmiddelijke en geheele afbreking die ik verlang?

Neen; want spoedig eene geheel andere rigting aan het Openbaar Onderwijs te geven, zou zeer moeijelijk zijn.

In een gewonen, regelmatigen toestand behoort het te staan, voor elke Gezindheid, onder den invloed der Kerk. Maar, als er geene belijdenis bestaat, of als haar gezag, tijdelijk althans, niet geldt, dan is er ook eigenlijk geene Kerk; en het is duidelijk aan elk, die eenigzins de gesteldheid van het Hervormde Kerkgenootschap kent, dat het toezigt van de Kerk over de school voor de Hervormden thans geenerlei waarborg opleveren zou!!

De afscheiding, bij algemeen bevel ten aanzien der Gouvernementsscholen zou waarschijnlijk voor als nog onoverkomelijke zwarigheden hebben. Het is hiermede, gelijk met alles: men bederft spoedig, men herstelt langzamerhand; ten goede kan er geene plotselinge ommekeer zijn. De revolutie werkt door decreten en voert ze tijdelijk uit met geweld; maar het gezond verstand door beginsels en opent, in de toepassing, een weg, waar langs algemeenwording gemakkelijk wordt

Ik bepaal mij, ten aanzien van hetgeen reeds nu plaats zou kunnen hebben, bij de volgende aanmerkingen.

Het onderwijs, hetgeen de gansche zedelijke ontwikkeling der Natie omvat, moet geregeld worden bij eene wet. Dit blijkt uit de onderstelling van Art. 145. En ook de Regering, ofschoon zij meent, in de verpligting tot gestadige *zorg*, een regt van eigendunkelijke *beschikking* verkregen te hebben, heeft echter zelve erkend, dat eene wet geoorloofd en wenschelijk is: „Wij vertrouwen door het uit onze eigene » beweging inroepen van wettelijke bepalingen, op den bijval van het » verlichte en onbevooroordeelde gedeelte onzes volks aanspraak te » hebben 1).

Zoodanige wet moet »eene aanmerkelijke wijziging zijn van het bestaande.

Vooral moet zij, om eenige wezenlijke waarde te hebben, eene billijke vrijheid verleenen. Het zou niet genoeg zijn dat »het algemeen » bestuur ten dezen, ook aan het plaatselijk en gezag zoo veel had » opgedragen als bij de wet konde plaats hebben 1).» Dergelijke overdragt zou niet eens wenschelijk zijn. Door, in stede van een algemeen beheer, een gewestelijk of gemeentelijk juk te ontvangen zou men geraken van kwaad tot erger. Gelijk wij aandringen op de in vrijheid stelling van Provinciën en Gemeenten, ten aanzien van de vrije uitoefening hunner onbetwisbare regten, zoo verlangen wij die vrije uitoefening voor elken afzonderlijken ingezeten en huisvader evenzeer. Terugbekoming van eigen regt moet niet het middel tot inbreukmaking op het regt van anderen zijn. Aangenomen, dat het noodig is, voor als nog, de Gouvernementsscholen te houden op den tegenwoordigen voet, dan is er ten minste één maatregel die, zoo wij in een vrij land wenschen te leven, niet achterwege mag blijven, het is de opheffing van den dwang, waardoor men het gansche onderwijs aan het systema der Regering onderwerpt. Men geve ten minste de bevoegdheid om, behoudens toezigt der Regering en uitspraak der Regtbanken, ter handhaving van goede zeden, eene school op te rigten, den Bijbel te gebruiken, en een Christelijk onderwijs ten grondslage der gansche opvoeding te stellen. Men beroepe zich niet op de algemeene tevredenheid van vroegeren tijd. Vroeger hebben wij van het drukkende der organisatie geen hinder gehad; gelijk iemand in doodslaap het knellende zijner boeijen niet voelt. Thans hebben velen gewetenshalve een afkeer van elk onderwijs, waaraan de hoogste Waarheid ontbreekt. Geloofd de wijsheid dezer eeuw medelijden met hunne dwaling te moeten hebben, zij hebbe, in elk geval, eerbied voor hunne overtuiging. Acht men dat Christelijk onderwijs geen ondersteuning verdient, men legge het geene hindernis in den weg. Men veroorlooft zich somwijlen te zeggen: » maar het » huisonderwijs is immers vrij; » maar ik antwoord; wat beteekent die uitzondering voor het meerendeel van het Volk? De arme, de niet gegoede, is somtijds gedwongen, aan zijne kinderen, of geen onderwijs te geven, of een onderwijs, hetwelk hij verfoeit. Is het geweten een eigendom der rijken alleen, en verandert conscientiedwang van natuur, wanneer hij armen en behoeftigen treft? — Om kort te gaan, andersdenkenden, regtstreeks of zijdelings, te noodzaken hunne kinderen op eene school te brengen, wier strekking door hen, afgekeurd wordt, is altijd onbillijk; maar het is meer dan dit, als, in een Christelijk land, de inrigting der school, in den eigenlijken zin, anti-Christelijk is.

1) Kon. Boodschap van 11 December 1829

De inrigting van het onderwijs heeft een gemeenschappelijken oorsprong met menig ander kunstwerk van onzen tijd. Over de zedelijke en godsdienstige, of ook wel ongodsdienstige ontwikkeling der Nat, het beheer te willen hebben, is mede een denkbeeld, uit het stelsel der revolutie ontleend. De Vorsten en Overheden werkten vroeger met de Kerk ter daarstelling en verbetering van het Onderwijs mede, doch beweerden niet, dat de zorg voor de opleiding der jeugd, bij Staadsverdrag, van de Ouders op hen overgedragen was. Bij de toepassing van betere beginsels vervalt zoodanige dwang, en de natuurlijke bevoegdheid, de door God-zelven aan de Ouders opgelegde verpligting, wordt weder erkend. Ook ik verlang niet » die onbeperkte vrijheid, » welke toomeloos tot verwarring en verwoesting van alle wenschelijk, » beschaving en ontwikkeling leidt. 1)» Doch zou er tusschen deze en de vrijheid, die wij genieten, nog niet eene tusschensoort zijn?

En nu nog ééne algemeene aanmerking. Wanneer men de hier aangeduide hervormingen overweegt, die allen gevolgtrekkingen uit vaderlandsche beginselen zijn, zal men, naar ik mij vlei, moeten erkennen, niet slechts dat zij zeer wel, behoudens de Grondwet plaats kunnen hebben, maar bovendien dat, hierdoor eerst, de Grondwt, in een geest van orde, vrijheid, verdraagzaamheid, toepassing en ontwikkeling erlangt.

Tevens zal op die wijs wezenlijke herziening worden beproefd. Herziening is niet onmisbaar, om den lang verwaarloosden pligt van handhaving te betrachten; veeleer is het voorafgaande handhaving, waardoor men in de mogelijkheid is, om, zonder gevaar, en met een bepaald doel, de geheele Staatsregeling te herzien.

ADVERTENTIEN.

*** Onder voordeelige Conditien te huur om er op 1°. Februarij aanstaande van te genieten:

Het Logement *de Gouden Leeuw* gelegen te *Venlo* op de ruimste en meest gebruikte straat, voorzien van groote ZALEN, EET en SLAAPKAMERS, KEUKEN, KELDER, POMP, PLAATSEN, TUIN, STALLINGEN, REMISE, MAGAZIJN, ZOLDERS enz.

Dit Logement, van ouds beroemd, zal goeden opgang maken bij de aanstaande Stoombootvaart op de Maas.

Nadere informatiën onder franco brieven bij *M. A CUSTERS* te *Venlo*.

*** *HENDRIK ANTONY BYVOET*, openbaar Notaris residerende te *'s Hertogenbosch*, Hoofdplaats der Provincie Noord-Braband, zal voor deszelfs Principalen publiek en voor alle Man aan de meestbiedenden Opveilen en Verkoopen:

te 's HERTOGENBOSCH.

EERSTE KOOP.

Eene goed ter nering staande WINKELHUIZINGE en ERVE, staande en gelegen te *'sHertogenbosch*, op de Breede Haven, gekwoteerd G, N.o 18, V. G. No. 21, Kadastraal bekend, sectie G. No. 20, ter grootte van 1 Roede, 12 Ellen, belend de eene zijde *ARNOLDUS SCHERLYN*, de andere zijde *TIELEMAN HAMERSLAG*, strekkende voor van de Straat achterwaarts tegen de Dieze.

Belast met twee jaarlijksche Renten, de eene ten behoeve der Stad *'sHertogenbosch*, groot *f* 13-85½ en de andere aan 'sRijks-Domeinen groot *f* 1-

In gebruik te aanvaarden op 1°. Mei 1841.

TWEEDE KOOP.

Eene wel ter nering staande WINKELHUIZINGE en ERVE, van ouds genaamd de Witte Hand, met STALLINGE, OPENPLAATS en TUIN, staande en gelegen te *'s Hertogenbosch*, in de Orthenstraat, met een Uitgang in het tweede Straatje van Best, gekwoteerd B. N.o 64, V. B. No. 19, Kadastraal bekend sectie G, N.o 331, ter grootte van 1 Roeden 74 Ellen, belend de eene zijde de Weduwe *MARINUS MARTINUS ITZ*, de andere zijde den Heer *WATRIN*, strekkende voor van de Straat achterwaarts tot tegen den volgenden koop.

Deze WINKELHUIZINGE en ERVE zijn voorzien van een VOORHUIS of WINKEL met behangen KANTOORTJE, een GANG, behangen BINNENVERTREK, een ACHTERKAMER, OPENPLAATS, BAKKERIJ, TUIN en STALLINGE; een HANGKAMER, BOVEN VOOR- en ACHTERKAMER, MIDDENKAMER, en OVERLOOP, voorts groote ZOLDERS, KELDER, POMP, PRIVAAT en verdere Commoditeiten.

Belast met de volgende Renten en Chijnsen, als:

a. Eene Rente aan 's Rijks Domeinen, tot jaarlijks *f* 1-60.

b. Eene Grondchijns aan 's Rijks Domeinen, tot jaarlijks *f* „ - 8½ en

c. Eene Rente aan den Blok van de Vischmarkt, nu de Godshuizen te *'s Bosch*, tot jaarlijks *f* 1 - 40.

In gebruik te aanvaarden op den 3 Mei 1842, tot op welken tijd dezelve is verhuurd aan *M. BELTZ* voor *f* 200 „ jaarlijks, wordende de huurpenningen tot den 3 Mei 1841, door den Heer Verkooper gereserveerd en de overige gelaten ten behoeve en ter invordering van den Kooper.

DERDE KOOP.

Eene WONING en een groot PAKHUIS, staande te *'s Hertogenbosch* in de Orthenstraat, achter

De bovengemelden Koop, in het tweede Straatje van Best kadastraal bekend in Sectie G. N.o 332 ter grootte van 1 Roede 87 Ellen.

In gebruik te aanvaarden de W O N I N G de week opvolgende de betaling der kooppenningen, zijnde verhuurd voor wekelijks *f* » - 75, en het P A K H U I S op den 1 Junij 1841, tot op welken tijd hetzelve is verhuurd aan *C. S C H N I T Z L E R* voor jaarlijks *f* 52 - » wordende de huurpenningen tot 1 Mei 1841 gereserveerd en de overige gelaten ten behoeve en ter invordering van den Kooper.

Beide laatst voorgemelde Koopen zullen zoo wel in Massa als elk afzonderlijk worden opgeveild beslagen en ten hoogsel komen.

V I E R D E K O O P.

Een H U I S en E R F, staande en gelegen te *'sHertogenbosch* op de Hofstad, gekwoteerd D. No. 141, kadastraal bekend, Sectie H. No. 1680, ter grootte van 68 Ellen, belend de eene zijde Mejufv. de Wed. *J O S E P H W I J N G A R T N E R*, de andere zijde de Wed. *M A R T I N U S M E E U W S E.*

verhuurd voor wekelijks *f* 1,00.

In gebruik te aanvaarden, de week opvolgende de betaling der kooppenningen.

De kooper van dit H U I S en E R F, zal binnen drie maanden na de Finale Verkooping, in ieder der twee beneden-ramen in den Achtergevel drie bekwame IJzere spijlen moeten brengen.

ONDER CROMVOIRT.

V I J F D E K O O P.

Twee Perceelen H O O I L A N D, gelegen onder *Cromvoirt*, in de Honderdmorgen, op den hoek naast *Deuteren*, kadastraal bekend, Sectie A. No. 271; groot 1 Bunder, 46 Roeden, 70 Ellen en Sectie A. No. 272; groot 23 Roeden, 40 Ellen, te zamen belend de eene zijde de Wed. *A N D R I E S V A N D E R B R U G G E N*, de andere zijde de Gemeente.

In gebruik te aanvaarden dadelijk bij de betaling van de kooppenningen.

Z E S D E K O O P.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen onder *Cromvoirt*, in den Polder Den Ham, genaamd de Veertienhond, in den hoek van de Oude Lei, Kadastraal bekend, Sectie B. No. 206, ter grootte van 2 Bunders, 29 Roeden 80 Ellen, belend de eene zijde de Wed. *J A N V E R M E E R*, de andere zijde *C O R N E L I S V A N R IJ S W IJ K.*

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

Z E V E N D E K O O P.

Een P E R C E E L H O O I L A N D, gelegen in den Polder den Ham, onder *Cromvoirt*, genaamd de Vierhont, kadastraal bekend, Sectie B. N.o 223, ter grootte van 64 Roeden, 30 Ellen, belend de eene zijde *W I L L E M V U G T S*, de andere zijde *J A N D E J O N G.*

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

A C H T S T E K O O P.

Een Perceel H O O I L A N D, gelegen onder *Cromvoirt*, genaamd de Kampkes aan de Lei, Kadastraal bekend, Sectie B. N.o 226, ter grootte van 69 Roeden, 80 Ellen, belend de eene zijde *F R A N C I S V A N R O E S S E L*, andere zijde de Polder, schietende met een einde tegen den Treksloot.

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

N E G E N D E K O O P.

De onverdeelde helft in een Perceel H O O I L A N D, gelegen in den Polder Den Ham, in de Lange Rijskampen, onder *Cromvoirt*, het geheel kadastraal bekend, Sectie B. No. 245, groot 2 Bunders, 48 Roeden, 40 Ellen, belend de eene zijde Jonkheer *A. T. V A N R IJ C K E V O R S E L*, andere *L A U R E N S S I M O N S.*

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

ONDER ROSMALEN.

T I E N D E K O O P.

Drie Perceelen H O O I L A N D, genaamd de Bechten, gelegen in het Boschbroek, te *Hintham*, onder *Rosmalen*, Kadastraal bekend, Sectie E. N.o 282, ter grootte van 1 Bunder, 98 Roeden, 40 Ellen, Sectie E. N.o 283, ter grootte van 1 Bunder, 30 Roeden, 40 Ellen en Sectie E. N.o 284, ter grootte van 1 Bunder, 15 Roeden, 30 Ellen, belend eene zijde St. Antonius-Gilde van *Hintham*, de andere zijde den Heer *F. V A N L A N S C H O T.*

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

E L F D E K O O P.

Een Perceel HOOILAND, gelegen in de Polder van der Eigen, onder *Rosmalen*, in de Tiende Hoef, kadastraal bekend, Sectie B. No. 522 ter grootte van 1 Bunder 86 Roeden, 50 Ellen, belend de eene zijde de Erven van Heer *J. V E R H E L L O U W*, andere zijde *H E N D R I E N W IJ G E R G A N S.*

In gebruik te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

De Provisionele Verkooping zal geschieden te *'s Hertogenbosch*, in het Oud Stads Koffijhuis, bewoond bij *F. M. H O H M A N N*, op Zaturdag den 2 Januarij 1841, des avonds ten zes ure, alwaar veertien dagen daarna, derhalve op Zaturdag den 16 Januarij 1841, mede des avonds ten zes ure, de Finale Verkooping, bij het uitbranden van Waslicht zal plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris B IJ V O E T *voornoemd.*

ZEGT HET VOORT.

*** *H E N D R I K A N T O N IJ B IJ V O E T*, openbaar Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, Hoofdplaats der Provincie *Noord-Braband*, zal voor deszelfs Principalen publiek en voor alle man Opveilen en Verkoopen:

E E R S T E K O O P.

Eene H E E R E N H U I Z I N G E en E R F van ouds genaamd *den Olijftak*, met O P E N P L A A T S, T U I N en eene A C H T E R W O N I N G, staande en gelegen te *'s Hertogenbosch* in de Verwerstraat, Gekwoteerd E. No. 364 V. E. No. 157, Kadastraal bekend Sectie H. No. 1011, ter grootte van 02 Roeden, 01 Ellen belend de eene zijde *P E T R U S S T O K V I S*, de andere zijde *M A R I A C A T H A R I N A P O S T U L A R T*, strekkende voor van de Straat achterwaarts tot een Gangje dat uitgang heeft in de Kort Putstraat.

Deze H E E R E N H U I Z I N G E en E R F zijn voorzien van eene ruime modern Behangen en Gestukadoorde V O O R K A M E R, eenen rojalen G A N G met schoonen Arduinsteenen Vloer, eene groote modern Behangen en Gestukadoorde A C H T E R K A M E R, met ruime zeer gerieflijke Betimmerde A L K O O F, eene K O O K K E U K E N, O P E N P L A A T S en T U I N T J E en eene A C H T E R W O N I N G; — Boven eene Behangen V O O R K A M E R en dito Z IJ K A M E R, O V E R L O O P, twee A C H T E R K A M E R S en M E I D E N K A M E R, groote Z O L D E R S, K E L D E R, P O M P, P R I V A A T en verdere Commoditeiten.

Belast met eene Rent aan Schilders-Gasthuis nu de Godshuizen te 's Hertogenbosch, *tot jaarlijks f 11-20 en een Chijns aan 's Rijks Domeinen tot jaarlijks 12 Cents.*

In gebruik te aanvaarden op den 1°. Mei 1842, tot op welken tijd het Heerenhuis en Erf zijn verhuurd aan den Heer *M. K U IJ L*, voor jaarlijks *f* 40 - » wordende de Huurpenningen tot en met ultimo April 1841, door den Heer Verkooper gereserveerd en de overige gelaten voor rekening en ter invordering van de Koopers. De Achterwoning afzonderlijk verhuurd voor wekelijks 45 Cents, is in gebruik te aanvaarden de week opvolgende die van de betaling der Kooppenningen.

T W E E D E K O O P.

Eene W I N K E L H U I Z I N G E, staande en gelegen op de Kruisstraat te *'s Hertogenbosch*, Gekwoteerd G. No. 279, V. G. No. 210, Kadastraal bekend Sectie G. No. 883, ter grootte van 36 Ellen, belend de eene zijde *T H E O D O R U S R O E F F E N*, ter andere zijde den Heer *J O H A N N E S A N T O N I U S N U IJ T S.*

Deze W I N K E L H U I Z I N G E is voorzien van een V O O R H U I S of W I N K E L, B I N N E N K A M E R, B O V E N - V O O R K A M E R en nog een K A M E R T J E daar boven, zijnde allen met gerieflijke K A S T E N en S L A A P P L A A T S E N betimmerd; — voorts V L I E R I N G, Z O L D E R, groote K E L D E R, P O M P, P R I V A A T en verdere gerieven.

In gebruik te aanvaarden op den 3. Mei 1841.

De staande Winkel, het eigendom des huurders zijnde, wordt van dezen koop gereserveerd.

D E R D E K O O P.

Eene H U I Z I N G E en E R V E, staande en gelegen in de Windmolensbergstraat te *'s Hertogenbosch*, Gekwoteerd D. No. 377, Kadastraal bekend Sectie H. No 212 (abusievelijk ten name van *G O V A R D U S A B E M A*) groot 1 Roeden 34 Ellen belend de eene zijde de Erven *J A N S C H E P E L*, de andere zijde een Gangje genaamd *den Uilenspiegel*, strekkende voor van de Straat achterwaarts tegen het Erf van *M A R T I N U S V A N D E R L I N D E N.*

Ingebruik te aanvaarden 1e. Mei 1841

De *Provisionele Verkooping* zal geschieden in het Oud Stads-Koffijhuis, bewoond door *F. M. HOMANN*, op Zaturdag den 2. Januarij 1841, des namiddags ten zes ure, alwaar veertien dagen daarna en alzoo op Zaturdag den 16. Januarij 1841, *de Finale Verkooping*, bij het uitbranden van Waslicht, zal plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris B IJ V O E T, *voornoemd.*

ZEGT HET VOORT.

VERKOOPING
VAN
UITERWAARDS WEILAND
OP DEN
LITHSEN HAM,
BOUW- HOOI- WEI-
EN
ZAAILAND
ONDER
Lith en Kessel,

Door den Notaris *FRIJLINCK* residerende te *Lith* voor deszelfs respectieve principalen, ten gevolge van verleende Authorisatien door de Arrondissements-Regtbank, zitting hebbende te *'s Hertogenbosch*, als:

1°. Zes Scharen UITERWAARDS WEILAND, gelegen op den Ham onder *Lith*, zijnde een gemeene Weiwaard, op welke de Schaar doorgaans voor *f* 18 a 20 Gulden wordt verhuurd.

Dezelven zullen in Massa en ook per Schaar worden geveild, beslagen en ten hoogsel blijven staan.

2°. 99 Roeden 30 Ellen HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen in den Polder van *Lith* in de achterste Vergeesenhoef Sectie A. Numero 958 en 959.

3°. 70 Roeden 40 Ellen HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen als voor nevens het vorige Perceel, Sectie A. Numero 960.

De Perceelen onder No. 2 en 3 zullen afzonderlijk en ook in Massa worden geveild.

4° 2 Bunders 55 Roeden 10 Ellen HOOI- WEI- en ZAAILAND gelegen als voor in de achterste Vergeesenhoef Sectie A. No. 994.

5°. 99 Roeden HOOI- WEI- en ZAAILAND gelegen als voor in de Uitslagen Sectie A. No. 968.

6°. 58 Roeden 40 Ellen, HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen als voor in de Uitslagen, Sectie A. No. 977.

7°. 99 Roeden 40 Ellen, HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen als voor in de Uitslagen, Sectie A. No. 986.

De Perceelen onder No. 5, 6 en 7 zullen afzonderlijk en ook in Massa worden geveild.

8°. 48 Roeden WEI- en ZAAILAND, gelegen als voor in Spapenhoef Sectie A. No. 1009. — Belast met het onderhoud van 2 Ellen 1 Duim 3 Streepen Maasdijk onder *Kessel*, Paal No. 354.

9°. 49 Roeden 20 Ellen BOUWLAND en HAKHOUT, gelegen als voor in den breeden Weg genaamd Wargaren, Sectie A. no. 1250, 1251.

10°. 1 Bunder 28 Roeden 90 Ellen HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen onder *Kessel*, genaamd Dreiboomskampken Sectie A. No. 2.

11°. 1 Bunder 55 Roeden 60 Ellen, HOOI- WEI- en ZAAILAND, gelegen als voor in de Eppelen, genaamd den Droevendaal, Sectie A. No 466, Belast met het onderhoud van 3 Ellen 1 Palm 6 Duimen 4 Streepen Maasdijk, onder *Kessel*, Paal No. 205.

De Percelen onder No. 1,2,3,4,5,6,7,9 en 10 omschreven zijn Vrij en Onbelast van alle Dijkbezwaring.

De Aanvaarding in genot en gebruik zal kunnen geschieden bij de betaling der Kooppenningen.

Deze Verkooping zal geschieden te *Lith*, Provisioneel op Vrijdag den 8. Januarij 1841 ten Herberge van *C. TUKKER* en Finaal 8 dagen daarna en dus op Vrijdag den 15 Januarij 1841, ten Herberge van *P. J. PROSMAN*, telkens des avonds om zes ure.

*** *HENDRIK ANTONIJ BIJVOET*, en *JOHANNES DE BERGH*, Openbare Notarissen, residerende te 'sHertogenbosch, hebben ten verzoeke van Heeren Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen aldaar, in het openbaar provisioneel verkocht.

1e. Koop. Eene LANDHOEVE, bestaande in BOUWMANSHUIZINGE met STAL en SCHUUR, geqt. No. 209 KARSCHOP en BAKHUIS, TUIN, WEI- en BOUWLAND, MOERAS, HOUTWAS en verder AANHOOREN, alles gelegen onder *Udenhout*, groot te zamen 11 Bunders, 74 Roeden 40 Ellen, Kadastraal Sectie B. 1204 en E. 345, 346, 348, 349, en 690, alsmede 2 Perceelen HEIDE groot te zamen 4 Bunders, 80 Roeden, 10 Ellen respectievelijk onder *Loon-op Zand* en *Helvoirt* gelegen, Kadastraal Sectie E. 890 en A. 283 met de Slagen voor *f* 4500 - 00

2e. Koop. Eene LANDHOEVE, bestaande in BOUWMANSHUIZINGE met STAL en SCHUUR, geqt. No. 210, WEI en BOUWLANDEN, HEIVELD, HOUTWAS en verder aanhooren, alles gelegen onder Udenhout, groot te zamen 17 Bunders. 67 Roeden; 20 Ellen, Kadastraal Sectie B. 1161 en E. 347, 573, 574, 575, 576, 589, 591, en 592; voor *f* 4525-00.

De voorschreven twee koopen in massa, voor. . . . . *f* 9325-00.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven; zullende de finale Verkooping plaats hebben op Maandag den 28. December 1840 des avonds ten 7 ure precies, in het Eindhovensch Koffijhuis te 's Hertogenbosch in de Hinthamerstraat.

Garde d' Honneur.

TE KOOP

Twee schoone, bruine, bovenlandsche MERRIE-PAARDEN, oud 5½ jaar, zeer geschikt voor den dienst der ophanden zijnde GARDE D'HONNEUR als ook om à DEUX MAINS te gebruiken, zijnde dezelve mak en trouw in alle Tuigen.

Te bevragen met franco brieven bij den Drukker en Uitgever dezes.

*** Al degen en die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen *ADRIANUS VAN DER VEN*, gewoond hebbende in het Huis genaamd de Wan, gelieven hiervan opgave of betaling te doen, aan
FRANÇOIS MAHIE.

's Bosch,
22 December 1840.

*** Er wordt gevraagd bij een Pastoor, eene DIENSTMAAGD goed kunnende koken, met de Wasch kunnende omgaan, en eenig Huis en Kerkwerk kunnende doen, al wie van een goed gedrag, zedige kleederendragt, met goede getuigschriften voorzien, daarop reflecteert, adressere zich met franco brieven Letter A. bij den Boekhandelaar A. [illegible] Heisteeg in de Vier Evangelisten te *Amsterdam*.

CIRQUE ROYAL
onder Directie van
F. E. BLONDIN,
staande met deszelfs welingerigte Tent op de Paradeplaats.

OP HEDEN
VOOR DE EERSTE MAAL
MANDOZA
OF HET
Weesmeisje uit de Pireneën.

Geschiedkundige, Belangrijke Pantomime Equestre, in twee bedrijven. versierd met gevechten te voet en te Paard; en expresselijk hiertoe vervaardigde Costumen en Decoratiën.

voorafgegaan

Door Groote Manoeuvres en de uitgezochtste Brillantste exercitien en Kunstverrigtingen te Paard.

Verwacht op Zondag den 27 December
NIEUWE BRILLANTE
BUITENGEWONE VOORSTELLING,
DE HERTOG
VAN
NORMANDIE
OF DE KLUIZENAAR.

Groot geschiedkundig Mimo-drama uit de XII Eeuw in 2 bedrijven, versierd met al deszelfs tooneelmatige toestel, gevechten te voet en te paard. Ridderspelen met expres daartoe gedresseerde paarden, nieuwe décoratiën en Tournooyen der Ouden met daarvoor toepasselijke Costumen.

(Nooit in een of ander Cirque vertoond.)

Dit stuk is een der brillanste vertooningen, welke nog immer in een Cirque gezien is, daar elke scène toepasselijk gearrangeerd is, om de gedresseerdheid der paarden te doen uitblinken; en is op de laatstleden Amsterdamsche Kermis, 14 achtereenvolgende malen, met groote toejuiching, vertoond.

Voorafgegaan door:
GROOTE MILITAIRE MANOEUVRES.
Nieuwe Equestrische Scènes.
KOMIEKE INTERMEZZO'S

NB. de volgende voorstellingen zullen nader bij Programmas worden bekend gemaakt.

Het Lokaal zal behoorlijk door Kagchels verwarmd zijn, en men zal er ich van stoven kunnen voorzien.

Theatre de la gaieté
Op Woensdag den 23. December 1840.
TOT SLUITING
tot na het KERSFEEST
DE MATROOS.
na hetzelve
Willem van Fokkenbroek.
OF
DE AMSTERDAMSCHE REDERIJKERS
Verwacht op Zondag den 27 December
DEN
Advocaat Pattelein.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 22 December de 2½ pCt niet genot. de 5 pCt. 96⅝ de 4 pCt nier genot. de 3 pCt. 68½ de Ardoins 22⅛.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
Beurs van Amsterdam.
Heden, Maandag, 21 December 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 49⅞, ¾, 11/16, ¾, 13/16. Ditto 5 pCt 96⅞ Kansbilj. 21⅞. Sind. 4½ pCt. 86¼. Handelm. 163, 160¼, 162 161½. O. I. 5 pCt 93⅝, ¾. Ardoins 85 p. st. 22 1/16. Oude Russen 103¾. Metalliek 103⅛.

Te 's Bosch bij D. A. A. DE ROOIJ Boek en Courantdrukker